

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

İKİNCİ DAİRE

TUŞALP – TÜRKİYE DAVASI

(Başvuru numaraları. 32131/08 ve 41617/08)

KARAR

STRAZBURG

21 Şubat 2012

İşbu karar AİHS'nin 44§2 maddesinde belirtilen koşullar çerçevesinde kesinleşecektir. Şekli düzeltmelere tabi olabilir.

Tuşalp Türkiye davasında

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi(İkinci Daire) toplantıya katılan Komisyon:

Danute Jociene, *Başkan*

Dragoljub Popovic,

Isabelle Berro-Lefevre,

Andras Sajó,

Işıl Karakaş,

Guido Raimondi,

Paulo Pinto de Albuquerque, *hakimler,*

Ve Stanley Naismith, *Daire yazı işleri memuru*

31 Ocak 2012'de özel olarak görüşerek,

Aynı tarihte kabul edilen aşağıdaki karara varmıştır:

USUL

1.Türkiye Cumhuriyeti Devleti'ne açılan aleyhine açılan (32131/08) no'lu davanın nedeni T.C. vatandaşı Erbil Tuşalp'in (başvuran) Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne sırasıyla 30 Haziran ve 4 Ağustos 2008 tarihlerinde Temel İnsan Hakları ve Özgürlüklerini güvence altına alan Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (AİHS) 34. maddesi uyarınca yapmış olduğu iki başvuruudur.

2. Başvuran Mahkeme nezdinde, İstanbul'da görev yapan bir avukat olan F.İlkiz tarafından temsil edilmiştir. Türk Hükümeti ("Hükümet") Vekili tarafından temsil edilmiştir.

3.15 Mart 2010 tarihinde İkinci Daire Başkanı Hükümet'e başvuruların tebligatını vermeye karar vermiştir. Bununla birlikte, başvuruların kabul edilebilirliği ve dayanakları hakkında da hüküm vermeye karar verilmiştir (Madde 29 § 1).

OLAYLAR

I.DAVANIN KOŞULLARI

4.Başvuran 1945 yılında doğmuş olup İzmir'de yaşamaktadır. Gazeteci/köşe yazarı ve birkaç kitabın yazarıdır.

A. "İstikrar" başlıklı makaleye ilişkin tazminat işlemleri (başvuru no 41617/08)

5.24 Aralık 2005 tarihinde *Birgün* adlı günlük gazete, başvuran tarafından yazılmış "İstikrar" başlıklı bir makale yayımlamıştır. Makale şu şekildedir:

"İstikrar

Sözlükteki anlamını yitirip mide bulandıran bir sözcük oldu. Başbakanın bakanlara, devlet ve siyaset adamlarının diline dolandı. İstikrarla yatan, mutabakatla kalkıyor. "Soygun ve vurgun için" koruyucu / kollayıcı bir kalkan gibi kullanılıyor. Karada, havada, denizde her fırsatta istikrardan ve mutabakattan söz ederek "din eksenli bir rejime sıçramanı n" önü açılmak isteniyor. Kısaca Başbakan ve adamlarının baş koydukları "ılımlı rejimin anahtar sözcüğü" öncelikle istikrar oluyor.

Konuşmayan, karışmayan bir toplum özlemiyle yönetimdeki istikrar, temsilde adaletten başlayarak, hak ve özgürlüklere, bağımsızlığa, eşitliğe, çağdaşlığa, katılımcığa, çoğulculuğa ve de son örneğiyle hukuka feda ediliyor. Diğerlerine gerek yok onlara yönetimde istikrar yetiyor.

Ama hiç kimse meraklanmasın. İstikrar devam ediyor. Başbakan ve adamları istikrarlı bir biçimde saçmalıyor. Ergenlik yaşında "imam hatipte yaladığı mürekkeple beynine kazınan İslam hukukunu", ne yaparsa yapsın modern hukukla örtüşüremiyor. İstikrar devam ediyor. Tasalanmayın. Başbakan ve adamları istikrarlı bir biçimde küfretmeyi sürdürüyor. Telaşlanmayın.

Başbakanın dilinde istikrarın artık ayrı bir anlamı var. Başbakan hangi koltukta oturduğunu unutup, her fırsatta usta bir ihbarcı olduğunu kanıtıyor. Karısının ve kızının tesettürü ve türbanı için daha dün dışarıda Türkiye'yi ihbar eden Başbakan, bugün tutsak aldığı Van 100. Yıl Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Yücel Aşkın'a destek verenler için suç icat edip, suç duyurusunda bulunuyor. Dışarıda "memuru olduğu" Amerika'yı, içeride "memuru olan" savcıcı tahrik ediyor.

Kızsanız da darılsanız da istikrar devam ediyor. Ağızdan çıkan her söz yadsınıyor, yalanlanıyor, düzeltililiyor. İnsanların gözünün içine baka baka yalan söylemenin adı ülke yönetmek oluyor. TCK 301'den hükümlü yok dendiği gün iki gazeteciye hapis cezası veriliyor. İlk hastasını Nisan 2004'te kabul eden Aliğa Devlet Hastanesi'ni bir buçuk yıl sonra yeniden açarken de, Çankırı Devlet Hastanesinin kordelasını yıllar sonra yeniden keserken de ne kendinin ne de adamlarının yüzü kızarıyor.

İstikrar devam ediyor. Adam ulusal gelirden büyümeye, enflasyondan bütçeye kadar her şeyi yalanla kuşatıyor. İnanmayın.

İstikrar devam ediyor. Adam öğretmenden yargıca, savcıdan polise, imamdan doktora kadar her kadroyu partisinin malı gibi kullanmaya kalkıyor. Hırslanmayın.

Adalet Bakanı Cemil Çiçek "RP'nin bir trilyon lirasını iç etmekle suçlananlar" arasında sanık olarak bulunan Dışişleri Bakanı ve İçişleri Bakanı için "onlar aklanacaklar" diyor. Yargıya müdahale olmuyor. Abdullah Gül "Orhan Pamuk'un ceza alacağını sanmıyorum" diyor. Yargıya müdahale olmuyor. TUSİAD kürsüsünden rektör Aşkın'a adalet isteyenleri gönül rahatlığıyla suçlayabiliyor. Suç ne ceza ne, bilmiyor. Üstelik okumuyor, öğrenmiyor. İmam hatipte 12-13 yaşlarında "bingıldağına" girenlerle yetiniyor.

Daha kurulduğu gün 1. AKP hükümetinde hakkında yolsuzluk savı olan bakanların yer aldığını unuttuk sanıyor. Kemal Unakıtan, Hilmi Güner, Binali Yıldırım, Abdullah Gül ve Abdülkadir Aksu'nun "haklarında yolsuzluk suçlamasıyla dava açılan sanıklar olarak önce meclis sonra hükümet üyesi olmaları" her nedense önemsemiyor.

Dahası 2. AKP hükümetinin başbakan koltuğuna oturan Recep Tayip Erdoğan'ın tabloyu tamamladığı her nedense göz ardı ediliyor. Dahası haklarında yolsuzluk davası açılan İstanbul Belediyesi'nden 9 arkadaşını dokunulmazlık zırhına büründürerek meclise taşıdığını her nedense bugün kimse anımsamıyor.

Yolsuz babaların yanına çulsuz oğullar eklenmedi mi?

Bilal Erdoğan önce sünnetinde sonra da düğününde sahip olduğu, altınları dolarları beybabasına vererek servet aklamadı mı? Bu kararları veren yargıçlar yüksek yargıya atanarak ödüllendirilmedi mi?

Erkan Yıldırım babası Binali Yıldırım'ın yönettiği ulaştırma sektöründe gemi alıp satarak, yolcu taşıyarak köşeyi dönmedi mi?

Ahmet Unakıtan'ın tavuklarının dışalım vergisi zammı konmamış 4 bin ton mısırla beslenmesini babası Kemal Unakıtan sağlamadı mı? Kemal Unakıtan yolsuzluk ve usulsüzlüklerini art arda yazsak bu sayfaya sığar mı?

Murat Aksu için öne sürülen savları babası İçişleri Bakanı Abdülkadir Aksu yanıtlayabildi mi?

Meraklanmayın, telaşlanmayın, kızmayın, İnanmayın, hırslanmayın bugünkü istikrar sizin eseriniz. İstikrarı elleriniz üstünde yükselttiniz. Göğsünüzü gere gere övünebilirsiniz.

Meraklanmaya telaşlanmaya gerek yok. Sözlüğünüzdeki anlamıyla devam ediyor istikrar.

Deprem çadırında hala kar altında donmaksa istikrar; daha bir yaşını görmeyen ölü bebeklerse; doktorsuz doğumsa; okulsuz çocuksa, öğretmensiz okulsu, hekimsiz hastaneyse istikrar; öğretmenin açlığıysa, işçinin memurun yoksulluğuysa istikrar, elbette devam edecek istikrar. Meraklanmayın.

Türkiye'nin yeniden uyuşturucu cenneti olmasıysa istikrar, uyuşturucu kullanma yaşının 11'e düşmesiysa, sokaklarda 12 yaşında fahişelerin dolaşmasıysa istikrar bu ülkede istikrar var. Daralmayın.

Polis, jandarma, asker, kamu görevlisi, milletvekili, bakan ve mafya pisliklerinin yeniden yol üstüne dökülmesiye istikrar, bu ülkede istikrarlı bir istikrar var. Danılmayın.

Bir koca şairin, Nazım'ın haykırışını bir kez daha duyun, istikrarı nasıl algıladığının ayırdına varın.

"Çiftliklerinizse, kasalarınızın ve çek defterlerinizin içindekilerse" istikrar ya da "ödeneklerinizse, maaşlarınızsa" istikrar, herkes biliyor ki, iktidarda istikrarlı bir iktidar var...

"Şose boylarında gebermekse açlıktan" veya "soğuktan it gibi titremekse" ya da "sıtmadan kıvranmaksa yazın" istikrar, herkes görüyor ki istikrarlı iktidarınız iyi yolda.

"Amerikan üsleriye, Amerikan bombasıya, Amerikan donanmasıya, Amerikan topuysa" istikrar, dünya âlem anlıyor ki istikrarlı iktidarınız diz çöküp boyun eğmiş durumda.

Sözün kısası. İstikrar "fabrikalarınızda al kanımızı içmekse" öylesi istikrara selam ederiz. İstikrar "turnaklarıysa ağalarınızın" böylesi istikrara devam edin deriz.

"Mızraklı ilmi halse" istikrarınız, el bağlamayız, yüz sürmeyiz böylesi istikrara. Karşı çıkarız. "Polis copuysa" istikrarınız, boyun eğmeyiz, teslim olmayız öylesi istikrara. Savaşırız.

Duvarlarınız kelepçeleriniz vız gelir, istikrarınız mutabakatınız tırıs gider.

Haberiniz olsun."

6. 2 Ocak 2006 tarihinde T.C Başbakanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan yukarıdaki makalenin kişisel haklarına saldırı niteliği taşıdığı gerekçesiyle Ankara Asliye Hukuk Mahkemesi nezdinde başvurana ve yayınevine tazminat davası açmıştır.

7. Asliye mahkemesi nezdinde başvuran, söz konusu makalenin amacının Başbakan'a hakaret etmek değil, onu eleştirmek olduğunu ileri sürmüştür. Makalesinin Başbakan'ın verdiği röportajlara bağlı olarak okunması gerektiğini söylemiştir. Bu hususta, Başbakan tarafından verilen iki röportajdan ve Adalet Bakanlığı tarafından yapılan bir basın açıklamasından alıntılar yapmıştır. Bu alıntıların içeriği Türkiye'de istikrar ve olumlu etkilerine, Türkiye'de ifade özgürlüğü ve yargının bağımsızlığına atıfta bulunmuştur.

8.6 Aralık 2006 tarihinde Ankara Asliye Hukuk Mahkemesi başvurana ve yayınevine müstereken; Sayın Recep Tayyip Erdoğan'a 5000 Türk lirası, artı makalenin yayımlandığı tarihteki resmi faiz oranı tutarında tazminat ödemesi hükmünü vermiştir.

9. Mahkeme kararında aşağıdaki parçaları ele almıştır:

"İstikrar sözlükteki anlamını yitirip mide bulandıran bir sözcük oldu. Başbakandan bakanlara, devlet ve siyaset adamlarının diline dolandı... Ama hiç kimse meraklanmasın. İstikrar devam ediyor. Başbakan ve adamları istikrarlı bir biçimde saçmıyor... Başbakan ve adamları istikrarlı bir biçimde küfretmeyi sürdürüyor.

Başbakanın dilinde istikrarın artık ayrı bir anlamı var. Başbakan hangi koltukta oturduğunu unutup, her fırsatta usta bir ihbarcı olduğunu kanıtlıyor. Karısının ve kızının tesettürü ve türbanı için daha dün dışarıda Türkiye'yi ihbar eden Başbakan, bugün tutsak aldığı Van 100. Yıl Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Yücel Aşkın'a destek

verenler için suç icat edip, suç duyurusunda bulunuyor. Dışarıda "memuru olduğu" Amerika'yı, içeride "memuru olan" savcıcıyı tahrik ediyor.

Kızsanız da darılsanız da istikrar devam ediyor. Ağızdan çıkan her söz yadsınıyor, yalanlanıyor, düzeltiliriliyor. İnsanların gözünün içine baka baka yalan söylemenin adı ülke yönetmek oluyor. TCK 301'den hükümlü yok dendiği gün iki gazeteciye hapis cezası veriliyor. İlk hastasını Nisan 2004'te kabul eden Aliğa Devlet Hastanesi'ni bir buçuk yıl sonra yeniden açarken de, Çankırı Devlet Hastanesinin kordelasını yıllar sonra yeniden keserken de ne kendinin ne de adamlarının yüzü kızarıyor.

İstikrar devam ediyor. Adam ulusal gelirden büyüme, enflasyondan bütçeye kadar her şeyi yalanla kuşatıyor. İnanmayın.

İstikrar devam ediyor. Adam öğretmenden yargıca, savcıdan polise, imamdan doktora kadar her kadroyu partisinin malı gibi kullanmaya kalkıyor. Hırslanmayın.

Adalet Bakanı Cemil Çiçek "RP'nin bir trilyon lirasını iç etmekle suçlananlar" arasında sanık olarak bulunan Dışişleri Bakanı ve İçişleri Bakanı için "onlar aklanacaklar" diyor. Yargıya müdahale olmuyor. Abdullah Gül "Orhan Pamuk'un ceza alacağını sanmıyorum" diyor. Yargıya müdahale olmuyor. TUSİAD kürsüsünden rektör Aşkın'a adalet isteyenleri gönül rahatlığıyla suçlayabiliyor. Suç ne ceza ne, bilmiyor. Üstelik okumuyor, öğrenmiyor. İmam hatipte 12-13 yaşlarında "bingıldağına" girenlerle yetiniyor."

10. Mahkeme basının, özgür ve tarafsız haber sunabilmek ve halkı aydınlatmak için görüş ve fikirleri tartışabilmek amacıyla bazı ayrıcalıkları olduğunu belirtmiştir. Ancak, bütün özgürlükler gibi, bu ayrıcalıklar da sınırsız değildir. Bu bağlamda kişilerin onurunun ve itibarının korunmasıyla ilgili olmasından ötürü basın özgürlüğünün, Anayasanın 28. Maddesiyle, Borçlar Kanunu'nun 24. Maddesiyle ve Medeni Kanun'un 24. Maddesiyle sınırlandırıldığını eklemiştir.

11. Mahkeme ayrıca basının, halkı ilgilendiren konu ve olaylarla ilgili bilgilendirme görevini yerine getirirken, bazı kişi ve kurumları eleştirmek zorunda kalabileceğini göz önünde bulundurmuştur. Bu gibi durumlarda, basının özgürlüğü ve kişisel haklar birbiriyle yarışmıştır ve haklardan biri diğerinden daha fazla koruma gerektirecektir.

12. Buna bağlı olarak, mahkeme, politikacıların ağır eleştiriye maruz kalma yüküne katlanması gerektiğini ve eğer Devlette yüksek mertebede bulunuyorlarsa şiddetli eleştiriye karşı daha sabırlı olmaları gerektiğini ifade etmiştir. Ancak, bunun da sınırsız olmadığı hükmünü vermiştir. Basın, bilgilendirme görevini yerine getirirken politikacılara karşı yaptığı eleştirilerde bile aşağıdaki ilkelerle kısıtlanmıştır: a) doğruculuk b) kamu yararı c) güncellik d) düşünceler, konu ve kullanılan sözcükler arasındaki bağlılık.

13. Mahkeme, mevcut davada, makalede bahsedilen görüşlerin kabul edilebilir eleştirinin sınırını aştığı, şekil ve içerik arasında hiçbir uyum olmadığı, içeriğin eleştiri konusunun ötesine gittiği ve kullanılan sözcüklerle davacının kişisel haklarına haksız saldırı yapıldığı yönündeki görüşlerini belirtmiştir.

14. Başvuran kararı temyiz etmiştir.

15.7 Şubat 2008 tarihinde dava değeri iç hukukun gerektirdiği alt sınıra ulaşmadığı için Yargıtay, başvuranın duruşma talebini reddetmiş ve ilk derece mahkemesinin kararını onaylamıştır. Bu karar 4 Mart 2008 tarihinde başvurana tebliğ edilmiştir.

16. Dava değeri yargılama tashihiinin başlatılması amacıyla iç hukukun gerektirdiği alt sınıra ulaşmadığı için, 9 Haziran 2008 tarihinde Yargıtay başvuranın kararın tashihi talebinin dayanaklarını incelemeyi reddetmiştir.

B. “Geçmiş olsun” başlıklı makaleye ilişkin tazminat işlemleri (başvuru no 32131/08)

17. 6 Mayıs 2006’da *Birgün*, başvuran tarafından yazılmış olan “Geçmiş olsun” başlıklı bir diğer makaleyi yayımlamıştır. Makale aşağıdaki gibidir:

Bu yazıyı ilan servisine mi yollasam yoksa "makalelerden sorumlu" yazı işleri müdürüne mi iletsem diye uzun uzun düşündüm. Hani şöyle yarım sayfalık bir ilan hiç fena olmazdı . İnce bir zevki yansıtan modern bir tasarımla hazırlanmış, göze batan iri puntolarla "oku beni" diyen ve de altında benim imzam olan bir ilan vermenin tam zamanıydı. Oysa bu düşümün gerçekleşmesi için elbette bir miktar para gerekliydi. Ama benim patronsuz gazetemde avro da, Yeni Türk Lirası da çoktan tedavülden kalktığından paralı bir ilan vererek sorunu aşamazdım. Son tahlilde ilan vermenin somut koşulları oluşmadığından başka çözümlere yönelmek zorunda olduğumu anladım. Ben "madem çarenin tükenmediği bir ülkenin" evladiydim o zaman kendi yağımda kavrularak bu sorunun da üstesinden gelebilirdim. Öyle de yaptım. Son yıllarda meslektaşlarıma "babanın malı mı?" diye sorulan köşemi, kendi özel işim için kullanmaya karar verdim. Gazetede ki köşemde yer alacak "geçmiş olsun" ilanını belki de gelecek günlerdeki olası özel ilişkilerimin önünü açacak, günümüzün "maymuncuk" deyişiyle "hayırlara vesile olacak" bir adım olarak kullanabilirdim.

Tam tersi bir durum da yaşanabilirdi. Masumiyetim göz ardı edilir ve bu iyi niyetli girişimim ters anlaşılabilirdi. Durup dururken "şahsiyet haklarına tecavüz niteliğinde; şeref ve haysiyet ve onura yönelik tahkir ve tezyif edici beyan, fevkalade ağır, katlanılması ve tahammülü gayri kabili hakaret" olarak da kabul edilebilirdi. O zaman keşke bir olanağını bulup "hasta ziyareti" yapsaydım diye üzülmürdüm. "Geçmiş olsun" dileğime "kendine iyi bak" eklentisini de katarak üç beş dakikasını alıp keşke yüz yüze görüşseydim diye pişmanlık duyardım.

Ama adım gibi biliyorum ki, bunca yıllık gazetecilik deneyimim olmasına karşın böyle bir randevu almayı asla başaramazdım. Abartmıyorum. Gerçekten başaramazdım. Çünkü ben "tankların sokaklarda yeniden dolaşmaya başladığı, birlik ve beraberliğe her zamankinden daha çok ihtiyaç duyulan içinde bulunduğumuz" şu günler de; örneğin "cumhuriyet ve laiklik ilkelerinin yerini İslam ile bütünleşmeye terk etmesi gerektiğini" söyleyen bir numaralı devlet memuru müsteşar beyi arayıp görüşme isteğini iletemezdim.

Peki "basın danışmanını da arayamaz mıydın?" diye sorulabilirdi. O zaman onlara Kasımpaşa jargonuyla "ayakta uyuyup otel parası verdiklerini" söylemem gerekirdi. Ki ben bunu da yapamazdım. Çünkü ben yapım gereği böylesi kaba bir davranışta bulunmaktan öteden beri korkardım.

Hadi enseyi karartıp telefonu çevirdik diyelim. Başbakanlık Merkez Teşkilatı'nda artık böyle bir makam yok. Kendine yakın medya kuruluşlarından devşirilmiş "sarı basın kartlı bir takım tarikat mensubu gazeteci" burunlarından soluyarak oralarda öylece dolaşıyor. Ama oranın işlevi değişmiş durumda. Telefonu çevirdiğinizde karşınıza çıkan gazetecinin basın danışmanı değil, " açıklamaları düzeltme genel müdürü" olduğunu hemen anlıyorsunuz. Hatta aramanıza da gerek yok. Çoğu zaman onlar sizi arıyor. Şimdiye dek ne ben onları, ne de onlar beni aradı. Ama "aranan arkadaşların" söylediğine göre telefonun ucundaki ses her seferinde ya "öyle demedi" diyor ya da " öyle demek istemediğini" söylüyor.

Bu durumda gazeteye şöyle kocaman bir "ilan verme" düşümden çaresiz vazgeçiyorum. Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'a köşemde "geçmiş olsun" demekle yetiniyorum. Onu "Türk hekimlerinin" ellerine emanet ediyorum. Ama "şahsen amatör bir psikoloji meraklısı" olarak küçük bir ayrıntıya da dikkat çekiyorum. Dağa taş kurda kuşa hakaret yağdıran, her tür eleştiriyi küfürle karşılayan, üniversite hocalarına edepsiz, muhalefet partisine bereketsiz, gazeteciye utanmaz diyen seçmenin anasına dil uzatabilen bir siyaset adamının "küçük yaşta yüksek ateşli bir hastalık geçirip geçirmediği" araştırmasının; gerek onun, gerekse toplumun ruh sağlığı açısından son derece yararlı olacağına inanıyorum.

Selanik'in ortasına dikilen " Pontus Soykırım Anıtı" gibi bir sorunu es geçip, Mustafa Kemal'in doğduğu evdeki "ziyaretçi defterini yırtacak" ölçüde sınırları yıpranan Başbakan Erdoğan'ın şu anda "psikopatik agresif" bir rahatsızlık geçirdiğinden kuşulanıyorum. Kendisine yine de "acil şifalar" diliyorum.

18. 9 Mayıs 2006 tarihinde, Türkiye Başbakan'ı Sayın Recep Tayyip Erdoğan, yukarıdaki makaledeki belirli ifadelerin kendi kişisel haklarına karşı bir saldırı oluşturduğu gerekçesiyle, Ankara Asliye Hukuk Mahkemesi nezdinde, başvuran ve yayınevi hakkında tazminat davası açmıştır.

19. Asliye mahkemesi nezdinde, başvuran, söz konusu makalenin amacının Başbakan'a hakaret etmek değil onu eleştirmek olduğunu savundu. Davacının Türkiye siyasetçisi ve Başbakanı olmasından dolayı, siyasi eleştirilere açık olması gerektiğini belirtti. Bu bağlamda başvuran, davacının, yarattığı olaylar ve etkiler neticesinde ağır eleştirilere karşı özellikle hoşgörülü olması gerektiğini belirtmiştir. Görüşünü desteklemek için, Başbakanın yer aldığı çeşitli olayları eleştiren birtakım köşe yazarından alıntılar ve Ak Parti'nin ve parlamentonun bir üyesi olan Dr M.K. ile bir görüşme ibraz etmiştir; ikincisi, Başbakanın son aylarda gergin olduğunu ve neticesinde cevaplarının otomatik olduğunu düşündürmüştür.

20. 20 Eylül 2006'da Ankara Asliye Hukuk Mahkemesi, başvuranın ve yayınevının birlikte Sayın Recep Tayyip Erdoğan'a 5,000 TL miktarında tazminat, ayrıca makalenin yayım tarihinde uygulanabilir olan kanuni oranda faiz ödemesine karar vermiştir.

21. Mahkeme, kararında şu kısımlara atıfta bulunmuştur:

...Bu durumda gazeteye şöyle kocaman bir "ilan verme" düşümden çaresiz vazgeçiyorum. Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'a köşemde "geçmiş olsun" demekle yetiniyorum. Onu "Türk hekimlerinin" ellerine emanet ediyorum. Ama "şahsen amatör bir psikoloji meraklısı" olarak küçük bir ayrıntıya da dikkat çekiyorum. Dağa taş kurda kuşa hakaret yağdıran, her tür eleştiriyi küfürle karşılayan, üniversite hocalarına edepsiz, muhalefet partisine bereketsiz, gazeteciye utanmaz diyen seçmenin anasına dil uzatabilen bir siyaset adamının "küçük yaşta yüksek ateşli bir hastalık geçirip geçirmediği" araştırmasının; gerek onun, gerekse toplumun ruh sağlığı açısından son derece yararlı olacağına inanıyorum.

Selanik'in ortasına dikilen " Pontus Soykırım Anıtı" gibi bir sorunu es geçip, Mustafa Kemal'in doğduğu evdeki "ziyaretçi defterini yırtacak" ölçüde sınırları yıpranan Başbakan Erdoğan'ın şu anda "psikopatikagresif" bir rahatsızlık geçirdiğinden kuşulanıyorum. Kendisine yine de "acil şifalar" diliyorum.

22. Mahkeme, makalenin bütünüyle ele alındığında Başbakanın psikolojik problemleri olduğunu iddia ettiğini ve Başbakanın akıl hastası olduğunu düşmanca bir tavırla ileri sürdüğünü düşünmüştür. Bir politikacının haliyle makul eleştiriye katlanması ve hoşgörü göstermesi gerektiğini savunmuştur. Ancak, mahkeme şimdiki davada, makaledeki görüşlerin,

kabul edilebilir eleştirilerin sınırlarının ötesine gittiğini ve Başbakanı genel ve siyasi arenada küçümsediğini düşünmüştür. Mahkemenin görüşüne göre, iddialar bir kişinin Başbakana karşı bulunabileceği türden değildi.

23. Başvuran kararı temyize gitmiştir.

24. 6 Aralık 2007’de Yargıtay, başvuranın duruşma talebini reddetmiştir, çünkü davanın değeri iç hukuk uyarınca gerekli olan düzeye ulaşmamıştır ve Asliye Hukuk Mahkemesinin kararını onaylamıştır. Bu karar 30 Ocak 2008’de başvurana bildirilmiştir.

25. 31 Mart 2008’de Yargıtay, başvuranın kararın düzeltilmesi talebinin dayanaklarını incelemeyi reddetmiştir, çünkü davanın değeri iç hukuk uyarınca düzeltme işlemlerinin başlatılması için gerekli olan düzeye ulaşmamıştır.

C. Sonraki Gelişmeler

26. Yerel mahkemeler tarafından karar verilen tazminat ile ilgili olarak, Başbakan tarafından başvuran ve yayınevine karşı icra takibi başlatılmıştır. Ankara İcra Mahkemesi tarafından iki dava dosyası (no. 2007/2289 ve no. 2008/1624) açılmıştır.

27. Hükümet tarafından ibraz edilen belgelere göre, 2008/1624 numaralı dava ile ilgili olarak, borçlu olunan meblağ 8,611.88 TL miktarındadır ve usulüne uygun olarak imzalanmıştır. Başvuranın bu miktarın 2,859.79 TL kısmını ödediği görülmektedir. 2007/2289 numaralı dava ile ilgili olarak, borçlu olunan meblağ 8,834.42 TL miktarındadır ve 31 Ağustos 2010 tarihinde henüz icra edilmemiştir.

II. İLGİLİ İÇ HUKUK VE UYGULAMASI

28. Söz konusu zamanda ilgili iç hukukun tanımlanması, Sapan/Türkiye no. 44102/04, §§ 24-25, 8 Haziran 2010 davasında bulunabilir.

HUKUK

1. BİRLEŞME

29. Başvuruların benzer mevzularını göz önünde bulundurarak Mahkeme, bunları birleştirmeyi uygun görmektedir.

II. AİHS’NİN 10. MADDESİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI HAKKINDA

30. Başvuran, hakkında hukuk davalarında verilen kararların ifade özgürlüğünün ihlalini oluşturduğundan şikâyetçi olmakta ve bu yönde AİHS’in 10. maddesini ileri sürmektedir:

“1. Herkes görüşlerini açıklama ve anlatım özgürlüğüne sahiptir. Bu hak, kanaat özgürlüğü ile kamu otoritelerinin müdahalesi ve ülke sınırları söz konusu olmaksızın haber veya fikir almak ve vermek özgürlüğünü de içerir. Bu madde, devletlerin radyo, televizyon ve sinema işletmelerini bir izin rejimine bağlı tutmalarına engel değildir.

2. Kullanılması görev ve sorumluluk yükleyen bu özgürlükler, demokratik bir toplumda, zorunlu tedbirler niteliğinde olarak, ulusal güvenliğin, toprak bütünlüğünün veya kamu emniyetinin korunması, kamu düzeninin sağlanması ve suç işlenmesinin önlenmesi, sağlığın veya ahlakın, başkalarının şöhret ve haklarının korunması, veya yargı gücünün otorite ve tarafsızlığının sağlanması için yasayla öngörülen bazı biçim koşullarına, sınırlamalara ve yaptırımlara bağlanabilir.”

A. Kabul Edilebilirlik

31. Mahkeme bu şikayetin, Sözleşmenin 35 § 5(a) Maddesi anlamı dahilinde açıkça asılsız olmadığını belirtmektedir. Ayrıca her koşulda kabul edilebilir olduğunu belirtmektedir. Bu nedenle kabul edilebilir olduğu beyan edilir.

B. Dayanaklar

1. Tarafların görüşü

a) Hükümet

32. Hükümet, başvuranın ifade özgürlüğü hakkına müdahale edilmediğini savunmuştur. Ayrıca Hükümet, Mahkemenin böyle bir müdahalenin olduğunu düşünmesi durumunda söz konusu müdahalenin Madde 10’un ikinci fıkrası uyarınca yapılmış olacağını ileri sürmüştür. Bu bağlamda Hükümet, şüphe edilen müdahalenin, Borçlar Kanunu’nun 49. Maddesine dayanmış olduğunu ve diğerlerinin hak ve itibarını korumaya yönelik yasal amacı takip ettiğini ileri sürmektedir.

33. Söz konusu müdahalenin demokratik toplumda gerekli olup olmadığına gelince, Hükümet, yerel mahkemelerin kararlarının, başvuranın Başbakan’a karşı yapmış olduğu eleştiriye değil ancak belirli onur kırıcı ifadelerin kullanımına odaklandığını ifade etmiştir. Hükümet, makalelerin içeriğinin, kabul edilebilir tarafsız eleştirilerin sınırını aştığını ileri sürmüştür, çünkü yazar, bir düşünce ifadesi olarak kabul edilebilecek olanlardan uzak olan belirli ifadeler kullanmıştır. Bu nedenle, Hükümetin bakış açısıyla, makaleler, Başbakan Sayın Recep Tayyip Erdoğan’ın onuruna, itibarına ve saygınlığına karşı bir saldırı oluşturmuştur.

34. Hükümet, politikacılar hakkında kabul edilebilir eleştirilerin sınırının daha geniş olduğunu kabul etmiştir. Ancak, Mahkemenin kararlarına atıfta bulunarak, özellikle *Bralisier/Fransa davası* (no. 71343/01, 11 Nisan 2006), *Lingens/Avusturya davası* (8 Temmuz 1986, Seri A no. 103), *Vides Aizsardzibas Klubs/Letonya davası* (no. 57829/00, 27 Mayıs 2004), ve *Oberschlick/Avusturya davası* (no.2) (1 Temmuz 1997, Karar ve Hükümlerin Raporları 1997 – I), Madde 10 § 2’nin, diğerlerinin itibarının korunmasına olanak sağladığını ve bu korumanın ayrıca politikacılara da uzandığını belirtmiştir. Bu hususta Hükümet, Mahkemenin, *Lindon*, *Otchakovsky-Laurens* ve *July/Farnsa* ([GC], no. 21279/02 ve no. 36448/02, § 57, *AİHS* 2007 – IV) davasındaki düşüncelerine atıfta bulunmuştur. Hükümet, ifade özgürlüğünün ayrıca “görev ve sorumluluklarıyla” birlikte kullanıldığını ve başvuranın yazar sıfatıyla “diğerlerinin itibar ve haklarının korunması” yararına konulmuş sınırlar içerisinde hareket etme görevine sahip olduğunu işaret etmiştir. Hükümet, hakaretlerin, aşağılamaların ve küçük düşürücü sözlerin, Sözleşme altında genel ve sınırsız korumayı sağlayamadığını savunmuştur, çünkü siyasi konuların tartışılmasına hiçbir olumlu katkı

sağlayamamıştır ve ifade özgürlüğü, yerel mahkemelerin takdir yetkisini yerine getirmesini ve siyasi tartışmanın kişisel hakarete dönüşmemesini sağlamak için gerekli kararları almasını önlememiştir. Bu hususta Hükümet, belirli ifadelerin, her bir kültür ve dilde özel anlamlarının olduğunu vurgulamıştır.

35. Hâlihazırdaki davada Hükümete göre, Sözleşme tarafından korunan iki hak arasında, ifade özgürlüğü ve özel hayata saygı hakkı arasında, uyumsuzluk bulunmaktaydı. Hükümet, ifade özgürlüğü hakkının geniş yorumunun özel hayata saygı hakkını koruma altına alma ihtiyacını hariç tutmadığını belirtmiştir. Hükümet; yerel mahkemelerin, tazminat davalarındaki bu haklar arasındaki uyumsuzluğa ilişkin düşünceleri ölçüp tarttığını ve gerekçeli kararlarında, başvuranın düşüncelerini özgürce ifade etme hakkına karşı Başbakan Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın itibarı ve haklarının korunması ihtiyacını dikkatli bir şekilde dengelediğini belirtmiştir.

36. Son olarak Hükümet, Başbakan tarafından kullanılan kanun yolunun, itibarına saldırılan bütün bireylere uygun olan sıradan bir kanun yolu olduğuna ve Başbakan'a verilmesi ön görülen tazminat miktarının çok fazla olmadığına işaret etmiştir. Bu bakımdan Hükümet, yerel mahkemenin, tazminat miktarını belirlerken, tarafların sosyal ve ekonomik durumlarını göz önünde bulundurduğunu belirtmiştir.

b) Başvuran

37. Başvuran iddialarını yinelemiştir. Bu hususta, birkaç Mahkeme kararını, özellikle *Lingens-Avusturya* (yukarıda alıntılanan), *Oberschlick- Avusturya* (no 1) (23 Mayıs 1991 Seri A no.204), *Handyside- Birleşik Krallık* (7 Aralık 1976 Seri A no.24), *Schwabe-Avusturya* (28 Ağustos 1992 Seri A no.242-B), *Castells - İspanya* (23 Nisan 1992 Seri A no. 236), *Piermont- Fransa* (27 Nisan 1995, Seri A no. 314) kararlarını göz önünde bulundurarak, başvuran yazılarında Başbakan'ı eleştirdiğini ve Başbakan'ın tepki olarak tazminat usulü kullanması yerine bu tür eleştirilere daha açık olması gerektiğini ileri sürmüştür.

2. Mahkeme'nin Değerlendirmesi

Mahkeme, T.C Başbakanı Recep Tayyip Erdoğan tarafından kişisel haklarının korunmasına yönelik olarak açılan tazminat davalarında verilen nihai kararların, başvuranın AİHS'in 10 §1 Maddesi tarafından güvence altına alınan ifade özgürlüğü hakkına müdahale ettiğini düşünmektedir.

a) Kanunda açıklanma

39. Müdahalenin kanunda, Borçlar Kanunu'nun 49. Maddesinde, açıklanmış olduğu ileri sürülmemektedir.

b) Meşru hedef

40.Mahkeme müdahalenin, Madde 10§2'nin anlamı dâhilinde başkalarının itibarını ve haklarını koruma meşru amacını izlediğini öne sürmektedir.

c)Demokratik toplumda gereklilik

41."Demokratik toplumda gereklilik" analizi, mahkemenin şikâyet edilen müdahalenin "acil/zorunlu bir sosyal ihtiyaçtan" doğup doğmadığını belirlemesini gerektirir. Böyle bir ihtiyacın var olup olmadığını belirlerken, sözleşme yapan devletlerin kesin bir takdir payı vardır, ancak bu ihtiyaç mevzuat ve uygulanan kararlarla, bağımsız mahkemelerin verdiği kararlarla bile, iç içe durarak, Avrupa denetimiyle yakın ilişkiler içinde bulunmaktadır. Bu yüzden Mahkeme, "kısıtlamanın" 10. Madde tarafından korunan ifade özgürlüğüne uygulanabilir olup olmadığı konusunda nihai bir karar verme ile yetkilidir. (bkz. diğer birçok yetkili makam arasında, *Perna-İtalya* [GC], no. 48898/99, § 39, AİHS 2003-V, ve *Ekin Derneği- Fransa*, no. 39288/98, § 56, AİHS 2001- VIII).

42.Mahkemenin denetleme işlevini yerine getirirkenki görevi yetkili yerel mahkemelerin yerini almak değil, takdir güçlerine uygun olarak, 10. Maddenin ışığı altında aldıkları kararları gözden geçirmektir (bkz.Fressoz ve Roire- Fransa [GC] , no. 29183/95, § 45, AİHS 1991-I). Bu doğrultuda, Mahkeme müdahaleyi haklı çıkarmak amacıyla ulusal yetkili makamlar tarafından ileri sürülen nedenlerin "yerinde ve yeterli" olup olmadığını ve alınan önlemin "izlenen meşru amaçlara uygun" olup olmadığını belirlemelidir (bkz. *Chauvy ve Diğerleri – Fransa*, no. 64915/01, § 70, AİHS 2004- VI). Bu doğrultuda ilerlerken Mahkeme, ilgili olayların kabul edilebilir değerlendirmelerine dayanan ulusal yetkili makamların, Madde 10'da düzenlenen ilkelerle uyum içinde olan standartları uyguladığına emin olmak zorundadır (bkz. diğer birçok yetkili makam arasında, *Zana-Türkiye*, 25 Kasım 1997, § 51, *Raporlar* 1997-VII).

43. Bu bağlamda aleyhteki bir ifadenin gerekçesini değerlendirmek için olayın açıklaması ile değer yargıları arasında bir ayırım yapılmalıdır. Olayın izahı mümkünken değer yargıları kanıtlanabilir değildir. Değer yargılarının kanıtlama gereksiniminin yerine getirilmesi imkânsızdır ve fikir özgürlüğünü ihlal etmektedir ki bu da Madde 10 tarafından sağlanan temel bir haktır. Bir ifadeyi değer yargısı olarak kabul etmek veya etmemek ulusal yetkili makamların özellikle mahkemelerin takdirindedir. Fakat bir ifade değer yargısı ise onu destekleyici bir temel unsurun bulunması gerekmektedir (bkz örneğin, *Pedersen ve Baadsgaard- Danimarka* [GC], no. 49017/99, § 76, AİHS 2004- XI).

44. Mevcut davada başvuran gazeteci / köşe yazarıdır ve onun tarafından yazılan kuşku uyandırıcı makaleler günlük bir gazetede yayımlanmaktadır. Bu makalelerde başvuranın güncel olaylar ile ilgili fikir ve yorumları bulunmaktadır; makaleler üst düzey politikacılar ve önemli kişilerin iddia edilen yasadışı eylemleri ve yolsuzlukları ve Başbakan'ın bazı olaylara karşı göstermiş olduğu agresif tutumlar ile ilgilidir. Şüphesiz bunlar halkın bilgilendirilme hakkının bulunduğu demokratik toplumlarda önemli konulardır ve siyasi tartışma kapsamında görülmektedir. Mahkeme bu bağlamda basının demokratik toplumlarda önemli bir işlevi olduğunu yinelemektedir. Her ne kadar özellikle kişilerin itibarı ve hakları konusunda belli

sınırları aşmaması gerekliyse de, basının görevi halkı ilgilendiren tüm konularda sorumlulukları ve görevleri ile uyumlu olarak bilgi ve fikirleri yaymaktır. Gazeteci özgürlüğü, abartı veya hatta provokasyon derecesine olası bir başvuruyu da içerir (bkz *Dalban-Romanya* [GC], no. 28114/95, § 49, AİHS 1999- VI).

45. Mahkeme iki tazminat işlemindeki davacının üst düzey bir politikacı olduğunu gözlemlemektedir. Esasında, geçmişte ve hala Türkiye Cumhuriyeti Başbakanıdır. Bu hususta kabul edilebilir eleştirinin sınırları bir politikacı için normal bir bireyden daha geniştir. Bu bağlamda bir politikacı daha fazla hoşgörü göstermelidir (bkz. *Fedchenko-Rusya*, no. 33333/04, § 33, 11 Şubat 2010). Ancak, bir politikacının itibarı, tartışmalı olsa bile, Sözleşme tarafından sağlanan korumadan yararlanmalıdır (bkz, *Lindon & Otczankovsky – Laurnes ve July*, yukarıda bahsedilmiştir).

46. Başvuranın “İstikrar” başlıklı ilk makalesinde, yerel mahkemeler, Sayın Recep Tayyip Erdoğan’ın itibarının korunması yönündeki kişisel çıkarlarının, başvuranın ifade özgürlüğü hakkında daha ağır bastığını kabul etmiştir. Mahkeme bu hususta makalede yer alan ifadelerin kabul edilebilir eleştirinin sınırları aştığını ve davacının kişisel haklarına haksız saldırı niteliği taşıdığını ifade etmiştir. Başvuranın “Geçmiş olsun” başlıklı diğer makalesi ile ilgili olarak, yerel mahkemeler bu makalede yer alan ifadelerin yine kabul edilebilir eleştirinin sınırlarını aştığını tespit etmiştir. Bu hususta, ilk derece mahkemesi makalenin, bütünüyle ele alındığında, Recep Tayyip Erdoğan’ın akıl hastası olduğunu öne sürdüğünü belirtmiştir. Bu tip ifadelerin Başbakanı toplum nezdinde ve siyasi arenada küçük düşürdüğü ve bir Başbakan hakkında bu ifadelerin dile getirilmesinin hoş olmadığı kararına varmıştır.

47. Mahkeme söz konusu makaleleri ve yerel mahkemelerin kararlarındaki gerekçeleri, başvuranın ifade özgürlüğüne müdahaleyi doğrulamak amacıyla incelemiştir. Mahkeme başvuranın profesyonel bir gazeteci olarak, günlük olaylar ile ilgili görüşlerini ve bir politikacı olan Sayın Tayyip Erdoğan ile ilgili eleştirilerini dile getirme hakkını göz önüne almıştır. Bu doğrultuda, Mahkeme, ilk derece mahkemelerinin de mevcut davada bildirdiği gibi, söz konusu iki makalede kullanılan dilin ve ilk derece mahkemeleri kararlarında vurgulanan bazı ifadelerin kışkırtıcı ve kaba olduğunu ve bazı ifadelerin saldırgan olarak nitelendirilebileceğini ifade etmiştir, ancak bu ifadeler, başvuran tarafından yerel yargılamaların amaçlarının gösterilmesi için derlenen bazı alıntılarının da belirttiği gibi, toplum tarafından zaten bilinen belli gerçekliklere, olaylara dayanan değer yargılarıdır. Bundan dolayı yeterli fiili temele sahiptirler. Makalelerde yer alan olayın izahı ile ilgili olmasından ötürü, Mahkeme yerel mahkemelerin değer yargıları ile olayın izahı arasında bir ayırım yapmadığını ve Sözleşmenin 10 § 2 maddesi uyarınca başvuranın veya yayınevinin “görev ve sorumluluklarının” incelenmediğini ifade etmektedir. Bu doğrultuda, Mahkemeye göre, yerel mahkemelerin kararları bu makalelerin iyi niyet kapsamında yayımlanıp yayımlanmadığı hususunda bir değerlendirme yapmakta başarısız olmuştur.

48. İfadelerin şekline gelince, Mahkeme yazarın sert eleştirilerini hicivsel bir dil kullanarak ve kendi politik görüşleriyle ve algılarıyla süsleyerek iletmeyi tercih ettiğini gözlemlemiştir. Bu bağlamda, Mahkeme 10. Maddenin sadece zararsız ve ilgilenebilir değil, zararlı olarak görülen

“bilgi” veya “fikirler”e değil aynı zamanda, rahatsız eden, şaşırtan veya gücendirenlere de uygulanabileceğini ifade etmektedir; bu ifadeler var olmadan “demokratik bir toplum” un söz konusu olamaz ve bunlar çoğulculuk, hoşgörü ve geniş fikirliliğin talepleridir. (bkz, *Oberschlick & Avusturya* (no.1) yukarıda alıntılanan, §57) Mahkeme, örneğin gücendirici ifadenin tek niyetinin hakaret etmek olması gibi durumlarda, ifade kontrolsüz aşağılama ile sınırlıysa, ifade özgürlüğü kapsamında çıkacağını eklemek istemektedir (bkz, *Skalka-Polonya*, no. 43425/98, § 34, 27 Mayıs 2003); fakat kaba ifadeler biçimsel amaçlarla da kullanılabileceği için tek başına gücendirici bir ifade olarak değerlendirilemez. Mahkemeye göre biçim bir ifade şekli olarak iletişimin bir parçasıdır ve ifadenin içeriği ile birlikte koruma altındadır. Ancak, mevcut davada yerel mahkemeler davayı incelerken bağlamdaki kuşku uyandırıcı ifadeleri ve kullanıldıkları biçimi incelemeyi göz ardı etmiştir.

49.Sonuç olarak, Mahkeme söz konusu makalelerdeki çeşitli sert ifadelerin, özellikle yerel mahkemeler tarafından vurgulananların, Başbakan Recep Tayyip Erdoğan’a karşı saldırı niteliği taşımadığı kanısındadır. Bunlara ilaveten, Mahkeme dava dosyasında makalelerin Sayın Recep Tayyip Erdoğan’ın siyasi kariyeri, mesleği veya özel yaşamına etkide bulunduğunu iddia edecek hiçbir şey olmadığını gözlemlemiştir.

50. Yukarıdaki değerlendirmeler ışığında, Mahkeme, yerel mahkemelerin Başbakan’ın kişilik haklarını başvuranın haklarının üzerine çıkarmak amacıyla zorunlu sosyal ihtiyacı ortaya koyma konusunda ve kamu yararıyla ilgili durumlarda basın özgürlüğünü destekleme konusunda başarısız olduğu sonucuna ulaşmıştır. Bu yüzden Mahkeme, yerel mahkemelerin karar alırken takdir yetkilerini aştıklarını ve başvuran aleyhindeki kararların izlenen meşru hedefler ile orantısız olduğunu belirtmektedir. Davaların nitelik olarak cezai olmaktan çok hukuki olması gerçeği –hükümetin belirttiği gibi- Mahkemenin yukarıdaki görüşlerini etkilemez. Herhangi bir olayda, Mahkeme, başvuranın yayınevi ile ödemek zorunda bırakıldığı tazminat miktarı önemli olduğunu ve bu miktarların diğerlerinin kamu yetkililerini eleştirmelerini önleyebileceğini ve bilgi ve fikirlerin serbest akışını sınırlandıracağını belirtir(bkz *Cihan Öztürk – Türkiye davası*, no. 17095/03, §33, 9 Haziran 2009). Başvuranın ifade özgürlüğünü kullanmasına müdahale edilmesi, demokratik bir toplumda, diğerlerinin itibarının ve haklarının korunması için gerekli olarak görülemez.

51. Dolayısıyla Sözleşme’nin 10. Maddesinin ihlali ortaya çıkmıştır.

III. SÖZLEŞMENİN İDDİA EDİLEN DİĞER İHLALLERİ

52. Ayrıca, başvuran, Sözleşmenin 6. maddesi uyarınca, adil yargılanmasının ve duruşma yapma ve düzeltme taleplerin dayanaklarının incelenmesi amacıyla mahkemeye erişiminin Yargıtay’ın reddi üzerine engellenmesinden şikayetçi olmuştur. Buna ek olarak, Yargıtay kararlarının gereksiz olduğunu ve birinci derece mahkemelerinin kararlarının adil olmadığını savunmuştur. Son olarak, açıklama gerekmeksizin, başvuran, Sözleşmenin 13. ve 14. Maddelerinin ve Protokol No. 1.’in ihlal edildiğini iddia etmiştir.

53. Mahkeme eldeki belgeler ışığında, başvuru sahibinin yukarıdaki iddialarının, Sözleşme ve Protokollerinde yer alan hak ve özgürlüklerin ihlalini göstermediği kararına varmıştır.

Sözleşmenin 35 §§ 3 ve 4. Maddesi uyarınca, başvurunun bu kısmının, açıkça asılsız olmasından dolayı kabul edilemez olduğunun beyan edilmesi gerektiği sonucu çıkmaktadır.

IV. SÖZLEŞMENİN 41. MADDESİNİN UYGULANMASI

54. Sözleşmenin 41. Maddesi :

Mahkeme işbu Sözleşme ve Protokollerinin ihlal edildiğine karar verirse ve ilgili Yüksek Sözleşmeci Tarafın iç hukuku bu ihlali ancak kısmen telafi edebiliyorsa, Mahkeme, gerektiği takdirde, hakkaniyete uygun bir surette, zarar gören tarafın tatminine hükmeder.

A. Tazminat

55. Başvuran, toplamda 12.847.46 TL para cezasını ve masrafları ödemesine karar verildiğini ve bunları ödeyemeyeceğini belirtmiştir. Bu sebeple Mahkemeden maddi zarar sebebiyle kendisine ödenecek makul bir tazminata karar kılmasını talep etmiştir. Ayrıca manevi tazminat için 5000 Euro tazminat talebinde bulunmuştur.

56. Hükümet talepleri reddetmiştir. Özellikle yukarıdaki müşterek davalının, icra işlemleri sürecinde 6,423 TL ödediğini ve dolayısıyla başvuru sahibinin sadece 2685 TL borçlu olduğunu belirtmiştir. Hükümet, başvuran ve müşterek davalıya karşı yürütülen icra işlemleri ile ilgili birçok belge sunmuştur.

57. Mahkeme, Sözleşmenin ihlali ile başvuranın maruz kaldığı zarar arasında yakından bir bağlantının olduğunu kabul etmektedir. Mahkeme, başvuran tarafından ödenen tazminatın Hükümet tarafından geri ödenmesinin ve ayrıca iç hukuk uyarınca uygulanabilir olup başvuranın ödediği tarihten beri işleyen yasal faizin, maddi tazminat konusunda başvuranın talebini karşılayacağı kararına varmaktadır (bkz., *mutatis mutandis*, *Üstün-Türkiye*, no. 376/02, § 40, 10 Mayıs 2007).

58. Mahkeme ayrıca, başvuranın, Sözleşme ilkelerine aykırı olan yerel mahkemelerin kararları neticesinde, manevi zarara uğradığına karar vermiştir. Bu zarar ihlalin tespiti ile tazmin edilememektedir. Davanın şartlarını dikkate alarak ve içtihadını göz önünde bulundurarak Mahkeme, başvuran tarafından talep edilen tüm miktarı, yani manevi tazminat olarak 5000 Euro vermektedir.

B. Masraflar

59. Başvuru sahibi masraflar bakımından bir talepte bulunmamıştır. Bundan dolayı, Mahkeme bu başlık altında bir hükme varmamaktadır.

C. Temerrüd faizi

60. Mahkeme, temerrüd faizi oranının Avrupa Merkez Bankası marjinal kredi faizine yüzde üç eklenerek oluşturulmasına karar vermiştir.

BU GEREKÇELERE DAYANARAK, MAHKEME OYBİRLİĞİ İLE

1. Başvuruları birleştirmeye karar verir;
2. Başvuranın ifade özgürlüğüne yapılan müdahale iddiasının ve başvuruların kabul edilebilirliği ve geri kalan kısımlarının kabul edilemezliği ile ilgili şikâyetleri beyan eder;
3. Sözleşmenin 10. maddesinin ihlal edildiğini savunur;
4. a) Davalı Devletin başvurana, kararın nihai olmasından itibaren üç ay içerisinde, Sözleşmenin 44 § 2. maddesi doğrultusunda, başvuranın kendisi tarafından ödenmiş olan tazminatı, ayrıca iç hukuk uyarınca uygulanabilen yasal faizi (ödeme tarihinden itibaren işler) geri ödemesine ve manevi tazminat doğrultusunda, 5,000 (beş bin Euro), ayrıca alınabilir olan tüm vergileri ödemesine, ödeme tarihinde geçerli olan döviz kuru üzerinden Türk lirasına çevrilmesine;
- b) Uzlaşmaya kadar yukarıda bahsedilen üç aylık sürenin dolması halinde, basit faizin, Avrupa Merkez Bankasının gecikme süresi boyunca artı yüzde üç marjinal kredi oranına eşit olan yukarıdaki miktarlarda ödenebilir olmasına;

İngilizce hazırlanmış olup, Mahkeme Kararlarının 77 §§ 2 ve 3. Kuralı uyarınca, 21 Şubat 2012 tarihinde yazıya geçirilmiştir.

Kayıt Başkanı

Stanley Naismith

Danute Jociene

TUŞALP – TÜRKİYE KARARI